

IN DIT NUMMER

2	In memoriam professor Albert Trouwborst
3	NVAS-CODESRIA Roundtable
4	Even kennismaken + Schatkist
5	Afrika Studie Avond 2007
6	Antropologen te lande: verenigt u!
7	NVAS-prikbord
8	Op het web
9	NVAS-ledenforum
10	NVAS-ledenforum
11	Recensie proefschrift The ABC of unsafe sex
12	Recensie proefschrift + AAA
13	Prikbord
14	Film 'Black Gold'
15	Promovendi mei-december 2007
16	Prikbord/Afrika agenda
17	Op de wissel + Colofon

Beste lezers,

Allereerst staan wij stil bij het overlijden van professor Albert Trouwborst, oud-voorzitter van de Werkgemeenschap Afrika, de voorloper van de huidige NVAS. Op pagina 2 vindt u een In memoriam.

Verder kunt u in deze nieuwsbrief een verslag lezen van het Rondetafeldebat over hoger onderwijs in Afrika, gehouden tijdens de ECAS-conferentie in juli 2007 door NVAS en CODESRIA.

Nog vers van de pers is een verslag van de Afrika Studie Avond, met als hoogtepunt de uitreiking van de scriptieprijs, alsmede een verslag van de 2-jaarlijkse conferentie van de antropologen-beroepsvereniging.

Blij zijn we met de bijdragen in deze nieuwsbrief die we van de leden mochten ontvangen. Maar uw inbreng kan nog veel groter zijn! Kopij kan vóór 15 januari 2008 gestuurd worden aan Machteld Oosterkamp: moosterkamp@ascleiden.nl. We zoeken ook nog versterking van de redactie. Leden die bepaalde rubrieken op zich willen nemen, zijn van harte welkom.

Namens de redactie,

Machteld Oosterkamp
redactielid

In memoriam Albert Trouwborst

In memoriam Albert Trouwborst (1928-2007)

Op 17 oktober 2007 overleed in zijn woonplaats Nijmegen professor dr. Albertus Antonius Trouwborst. Hij werd 79 jaar.

Albert Trouwborst werd in 1928 geboren in Tarakan op Borneo in het toenmalige Nederlands-Indië. In de jaren '50 studeerde hij antropologie en in 1956 promoveerde hij in Leiden op een proefschrift onder de titel *Vee als voorwerp van rijkdom in Afrika*. Het werk was een historisch-antropologische analyse van de rol die vee speelde in de pre-monetaire economieën en samenlevingen van Oost-Afrika. In de jaren daarna deed hij meer uitgebreid onderzoek naar de (historisch-)politieke organisatie van Burundi en andere staten in het Grote Merengebied van Oost-Afrika, maar ook naar thema's als geografische mobiliteit en verwantschap. Trouwborsts professionele interesse strekte zich verder uit tot Atjeh op Sumatra, waarmee hij in de voetsporen trad van de bekende Nederlandse etnograaf Snouck Hurgronje. Tamelijk uniek was de belangstelling die hij gedurende zijn gehele loopbaan aan de dag legde voor de historiografie van zijn vakgebied.

Albert Trouwborst was vanaf 1964 verbonden aan de Katholieke Universiteit Nijmegen (nu Radboud Universiteit), eerst als wetenschappelijk medewerker en van 1971 tot 1989 als hoogleraar antropologie. Als vakgroepvoorzitter was hij onder meer instrumenteel in de ontwikkeling van een opleiding Pacifische Studies en de vorming van een Centrum voor de Studie van Australië en Oceanië (nu Centrum voor Pacifische Studies) in

Nijmegen. Over de jaren bekleedde hij diverse bestuurslidmaatschappen, onder andere van het Afrika Museum in Berg en Dal en de Nederlandse Antropologen Vereniging. Ook was hij korte tijd interim-directeur van het Afrika-Studiecentrum te Leiden. In de lintjesregen ter gelegenheid van Koninginnedag 2004 werd hij benoemd tot ridder in de Orde van Oranje Nassau voor zijn buitengewone inzet voor de ontwikkeling van de antropologie in Nederland.

Van 1992 tot 1999 was Albert Trouwborst voorzitter van de Werkgemeenschap Afrika, dat bij zijn aantreden nog vooral een adviesorgaan was voor de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek van de Tropen (WOTRO) bij de toekenning van promotiebeurzen. Nadat de regelingen voor subsidieverstrekking door NWO en WOTRO begin jaren '90 veranderd werden, verloor de Werkgemeenschap veel van zijn functies. Onder het bekwame voorzitterschap van Albert Trouwborst is de Werkgemeenschap daarop in de tweede helft van de jaren '90 omgebouwd tot een belangenvereniging, een nationaal netwerk van en voor Afrikadeskundigen en studenten in Nederland. Albert Trouwborst legde in 1999 het voorzitterschap van de nieuwe Vereniging neer en werd opgevolgd door Jan Abbink. Met zijn overlijden verliezen wij een ware vriend van Afrika.

Wij wensen Alberts echtgenote, kinderen en kleinkinderen sterkte bij het verwerken van dit verlies.

Michel Doortmont
voorzitter NVAS

“Revitalization of higher education in Africa”

AEGIS European Conference on African Studies

NVAS – CODESRIA Roundtable ‘Revitalization of higher education in Africa’

Tijdens de AEGIS-conferentie die van 11 tot 14 juli 2007 plaatsvond, was NVAS medeorganisator van een roundtable discussie over het Hoger Onderwijs in Afrika. Een zeer deskundig panel onder leiding van Dr. Doortmont keek naar de verschillende problemen en trends in het hedendaagse Afrikaanse Hoger Onderwijs.

Ebrima Sall ging als eerste spreker in op enkele recente trends, waarbij hij wees op het groeiende aantal universiteiten in Afrika. Vooral de snelle groei van de ‘private universities’ valt op. Hij plaatste deze groei echter direct in perspectief, aangezien die in geen verhouding staat met de enorme groei van studentenaantallen. Bovendien ontbreekt het de meeste Afrikaanse universiteiten aan een goede infrastructuur om deze substantiële groei op te vangen. Een belangrijk gevolg is dat er binnen de universiteiten een duidelijke verschuiving plaatsvindt van onderzoek naar doceren. Sall, werkzaam bij CODESRIA, wees op de paradox die dat tot gevolg had: het belang van kennis wordt onderkend, maar de productie van die kennis wordt steeds problematischer. Afrikaanse universiteiten staan daardoor onder druk, wat vaak ten koste gaat van minder ‘populaire’ disciplines. Het onderzoek is te vaak marktgestuurd of ‘donor-driven’.

Veel van de door Sall genoemde trends werden bevestigd door **Takyiwa Manuh**, die via een aantal treffende voorbeelden liet zien wat de gevolgen van deze trends zijn in de dagelijkse praktijk van Afrikaanse universiteiten. Voor sommige cursussen krijgt haar universiteit in Legon (Ghana) bijvoorbeeld 1200 inschrijvingen en die grote aantallen maken het moeilijk om goed onderwijs te verzorgen, Manuh: ‘We pretend to be teaching and students pretend to be learning’. Een academische carrière is daardoor in veel Afrikaanse landen niet aantrekkelijk. De groeiende vraag naar toegang tot hoger onderwijs heeft op haar universiteit geleid tot een verdubbeling van de studentenaantallen, maar de faciliteiten, computers en bibliotheek zijn grotendeels op hetzelfde niveau gebleven. Een gevolg is groeiende corruptie, aangezien er ook veel administratieve problemen zijn om de groeiende aantallen adequaat te verwerken. Manuh sprak eveneens over het groeiende aantal ‘private universities’ en wat zij ‘de erosie van hun mandaat’ noemde: de trend dat faculteiten zich uitbreiden, door specialisaties buiten hun vakgebied aan te bieden, om zo in te spelen op de markt.

Philip Nel ging hier dieper op in en betoogde tevens dat Afrikaanse universiteiten steeds vaker te maken krijgen met het dumpen van cursussen door ‘outside institutions’, wat een negatief gevolg heeft voor de concurrentiepositie van Afrikaanse universiteiten. Ook de financiering van onderzoek komt voornamelijk van buiten het continent, waardoor er vaak voorwaarden aan vast zitten. Nel wees verder op het bekende fenomeen van ‘braindrain’ van mogelijke PhD-studenten. Hij stelde de vraag wat de ‘Afrikaanse universiteit’ precies was en waar zij zich in de toekomst in kon onderscheiden. Volgens hem moest zij zich veel meer mengen in het sociaal-culturele landschap, omdat kennis kan zorgen voor ‘empowerment’ van het individu en de gemeenschap. Tot slot benadrukte hij dat ‘indigenous language’ serieus genomen moet worden en dat het vreemd is dat daar momenteel geen studies in zijn.

Dmitri van den Berselaar begon met te stellen dat zijn universiteit (Liverpool) een van de universiteiten was die cursussen aanbood op het Afrikaanse continent. Hij ging in op de samenwerking met Afrikaanse universiteiten en bevestigde het verhaal van Nel door te stellen dat bij samenwerking tussen Britse en Afrikaanse universiteiten, de Britse universiteit als donor vaak de onderzoeksthema’s bepaalt. Hij gaf ook voorbeelden van verschillende visies die samenwerking soms moeilijk maken. Hij was behoorlijk kritisch op Britse universiteiten die volgens hem vooral ‘samenwerken’ om studenten te rekruteren. Er lijkt sprake te zijn van eenzijdige uitwisseling. Volgens Van den Berselaar zouden Europese studenten ook naar Afrika moeten en zou er meer gedaan moeten worden om Afrikaanse studenten een perspectief te bieden om terug te keren.

Tijdens de vragenronde ontstond o.a. een discussie over de problemen rond exacte wetenschappen. Volgens Nel en Manuh zijn die problematisch voor veel studenten, omdat bijvoorbeeld wiskunde op een manier gegeven wordt die studenten niet kunnen toepassen op hun eigen leefomgeving. Nel benadrukte daarom opnieuw dat er gekeken moet worden op welke wijze indigenous knowledge gemengd kan worden met wetenschappelijke kennis.

Voordat voorzitter Doortmont dit panel afsloot pleitte Manuh voor een actievere rol van Afrikaanse universiteiten en wetenschappers. Volgens haar stonden zij door hun passieve houding namelijk zelf toe dat hun overheden slecht beleid kunnen voeren. Volgens haar is het aan academici zelf om via onderzoek tot goede beleidsvoorstellen over hoger onderwijs te komen.

*Hugo Knoppert
student Antropologie, Universiteit Leiden*

Even kennismaken

Nieuwe leden NVAS per 1 mei 2007

Sinds mei 2007 zijn er 3 nieuwe leden bijgekomen. Hieronder stellen ze zich kort voor. In het volgende nummer van de nieuwsbrief meer hierover.

Jan Arends Brands te Ooij (volgend nummer meer informatie)

Dr. Marleen Dekker

Studeerde Sociale Geografie van Ontwikkelingslanden aan de Universiteit van Amsterdam (1993) en promoveerde bij Ontwikkelingseconomie op de Vrije Universiteit in Amsterdam (2004). Momenteel werkt ze bij het Afrika-Studiecentrum in Leiden als onderzoeker economie bij de onderzoeksgroep Economy, Environment and Exploitation (EEE). Haar onderzoeksthema's zijn sociale netwerken, risico, coping strategies, informele instituties en health insurance in ondermeer Zimbabwe, Ethiopië en Oeganda.

Belangrijkste publicaties:

Dekker, M. (forthcoming) Intra-household differences in coping with illness in rural Ethiopia. In: Rutten, M., A. Leliveld & D. Foeken (eds), *Africa's poor: Policy aims and impact*. Leiden: Brill Publishers, African Dynamics 7.

Dekker, M. and Eeckhout, M. (2005) Micro-Macro verbanden in Tanzania: waar zit de kink in de kabel? *Kwartaalschrift Economie*, 2 (3).

Dekker, M. (2004) *Risk, Resettlement and Relations: Social Security in Rural Zimbabwe*. PhD Thesis, Vrije Universiteit. Amsterdam: Thela Thesis.

Dekker, M. (2004) Sustainability and Resourcefulness. Support Networks in Times of Stress. *World Development*, 32(10), p. 1735-1752

Dekker, M. and H. Hoogeveen (2002). Bride Wealth and Household Security in Rural Zimbabwe. *Journal of African Economies*, 11 (1), p.114-145

Lianne Holten MA (Universiteit Leiden)

(Vak-)opleiding: Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie.

Werkkring: Onderwijsmedewerker Universiteit Leiden.

Onderzoek: Invloed genderrelaties op gezondheidszorg.

Onderzoeksland(en) en specifieke regio's: Sub Sahara Afrika/Mali.

Schatkist

Research grants for young scientists

The International Foundation for Science (IFS) invites young scientists from developing countries to submit research project proposals.

Research projects should address the sustainable utilisation, management or production of biological or water resources. Researchers from natural, social or economic sciences are welcome to apply.

IFS Research Grants (up to USD 12,000) cover equipment, expendable supplies, literature, and field activities. Salaries and basic research facilities are expected to be provided by the Grantee's institution.

The application form is available on the IFS web www.ifs.se.

International Foundation for Science
Stockholm

NWO

Op de NWO-website:

http://www.nwo.nl/subsidiewijzer.nsf/pages/SPPD_5R_QHLV_Eng

zijn momenteel geen subsidieaanvragen op korte termijn mogelijk.

Afrika studie avond 2007 Gek van Afrika?

Afrika Studie Avond 2007 'Gek van Afrika?'

Op 31 oktober 2007 vond in Pakhuis de Zwijger, Amsterdam de jaarlijkse Afrika Studie Avond plaats. De avond bestond uit verschillende onderdelen, het studentenlagerhuisdebat, de uitreiking van de Africa Thesis Award 2007 en het adviescafé Afrika.

De avond ging van start met het studentenlagerhuisdebat met als thema 'Afrika & media'. Onder leiding van Afrika-journalist Bram Vermeulen (NOS/-NRC-correspondent) werd er gedebatteerd over 2 stellingen. Er was een bedrag van € 100 te winnen voor degene die originele en sterke argumenten naar voren bracht. Stelling 1 ging uit van het ethische principe "Gij zult niet betalen voor een interview". De zaal kreeg de volgende stelling voorgelegd "Er is niets mis met het betalen voor een verhaal". Vanuit de zaal kwamen verschillende reacties. Het geven van kado's vormt een onderdeel van de cultuur in Afrika en in die zin betaal je je respondent. Ook de westerse pers maakt zich schuldig aan het betalen voor een verhaal voor een "scope", bijv. het overlijden van prinses Diana. De aanwezige wetenschappers benadrukten dat zij nog nooit geld hadden gegeven. Wel werd benadrukt dat je als journalist wel bekend dient te maken dat je hebt betaald voor een verhaal.

Stelling 2 ging over de beeldvorming van Afrika in de media. Deze is tegenwoordig niet langer in handen van journalisten of wetenschappers, maar van popsterren en filmidolen. Angelina Jolie, George Clooney, Bono en Geldof voeren de strijd aan tegen de onwetendheid en onverschilligheid over het continent. Maar hun goed bedoelde betrokkenheid wordt niet gehinderd door enige vorm van kennis. Zo werd het geld ingezameld met Band Aid (do they know it's Christmas) gebruikt om de troepen van Mengistu te voeden, de oorlog en dus de honger in Ethiopie werd door Band Aid gefinancierd. Stelling: Beroemdheden moeten zich niet met Afrika bemoeien (en de media moeten ze dat platform ook niet geven), want ze weten niet waarover ze praten. Deze stelling zorgde voor heel wat reacties uit de zaal. Reacties als "schande dat Katja Schuurman ingezet moet worden om mensen bewust te maken" (programma Return to sender), "goed middel om het onder de aandacht te brengen", "als het gaat om structurele betrokkenheid en echte interesse is het goed", "geen inzicht in ontwikkelings-samenwerking", tot "mensen zijn de zielige verhalen over Afrika zat" passeerden de revue. De beeldvorming van Afrika door sterren is moeilijk tegen te houden en wetenschappers en journalisten hebben hierin een andere taak dan beroemdheden. Tot slot werd er nog op gewezen dat in Afrika zelf ook een heleboel Afrikaanse beroemdheden zich met hart en

ziel inzetten voor het continent, iets wat in de Westerse media nauwelijks aan bod komt. De jury besloot om Evelien de prijs toe te kennen n.a.v. haar voorbeeld van Bono (everytime I clap my hands, a child dies, ... maar ondertussen niets doen).

De African Studies Award, georganiseerd door het Afrika-Studiecentrum, vond voor de 6de keer in samenwerking met CODESRIA en voor de 2de keer samenwerking met NiZA plaats. Janneke van Gog (Conflict Studies/Universiteit Utrecht) won met haar scriptie "Coming back from the Bush: Gender, youth and reintegration in Northern Sierra Leone" € 4.000. Haar scriptie behandelt de problemen van integratie en terugkeer van vrouwen in de maatschappij die tijdens de burgeroorlog in Sierra Leone zijn ontvoerd en tot een huwelijk zijn gedwongen met een rebel. Haar scriptie zal verschijnen in de (nieuwe) African Studies Collection van het Afrika-Studiecentrum. De tweede prijs werd gewonnen door Annika May met haar scriptie "Teaching Peace – Transforming Conflict?, Exploring participants' perceptions of the impact of informal peace education training in Uganda", de derde prijs ging naar Friederike Mieth met de scriptie "Defying the Decline of Pastoralism : Pokot perceptions of violence, disarmament and peacemaking in the Kenya/Uganda border region". De jury hoopt dat er ook mogelijkheden zijn om deze twee scripties te publiceren. Bram Vermeulen overhandigde de prijs aan Janneke van Gog. Janneke hield vervolgens een korte presentatie over haar onderzoek, gevolgd door vragen uit het publiek.

Tot slot tijd voor een borrel en een tropisch hapje, en de mogelijkheid om te praten met de regio-experts Gerti Hesseling, Rijk van Dijk, Meine Pieter van Dijk, Catherine Cisse-Van den Muijsenbergh of Colette Gerards. Ook waren er diverse instanties aanwezig die informatie over studie en stages in Afrika verspreidden.

Machteld Oosterkamp

Antropologen te lande: verenigt u!

Antropologen te lande: verenigt u!

Verslag ABV-conferentie, Arnhem, 1-2 November 2007

Zie ook: www.antropologen.nl

Het thema van deze 2-jaarlijkse conferentie van de antropologenberoepsvereniging was **tijd**, maar ook verjonging, versnelling. Het thema werd als volgt omschreven: "De antropoloog Thomas Eriksen stelde in 2006 dat versnelling van tijd een wezenlijk kenmerk van de moderne tijd lijkt te zijn. Hij deed een oproep om 'lege tijd' in het bestaan in te bouwen. Johannes Fabian heeft aangetoond dat veldwerk niet simpel een kwestie is van feiten verzamelen. Antropologen schrijven uiteindelijk een verhaal en manipuleren daarmee de tijd. Een dergelijke 'time lap' is niet alleen terug te vinden bij klassieke denkers, maar is vaak ook aanwezig in het vertoog over culturen van migranten. Verschijnselen als 'cyberspace', 'virtual reality', 'second life' en de rol van moderne media stellen vragen bij de klassieke benadering van 'tijd'. Door de nieuwe inzichten in tijd zijn de onderzoeksobjecten van antropologen niet meer wat ze vroeger waren."

De enthousiaste conservator van het charmante openluchtmuseum, blijkt opdracht gekregen te hebben te gaan werken aan een Nationaal Museum voor de Nederlandse identiteit, dat tegenover het openluchtmuseum gebouwd zal worden. Het idee dat Nederland opeens ook een culturele identiteit nodig heeft, kwam ook naar voren in het uitgebreide panel over inburgering. Dit panel, georganiseerd door Verkaaik en Geschiere, interpreteerde de problematische relaties tussen allochtonen en autochtonen in Nederland (en in mindere mate België) in het kader van de culturalisering van burgerschap. Met name de culturele aspecten van burgerschap zouden een te zwaar accent krijgen in debatten over migratie als probleem (met integratie als oplossing). De bijdrage van antropologie aan dat soort debatten komt te weinig naar voren: waar klinken de stemmen voor een hybride, dynamisch en emergent cultuurbegrip? Dit was een rode draad door de hele conferentie: het lijkt wel of

steeds meer antropologen die zich 10 jaar geleden enkel nog met Azië/Afrika of andere Verweggistan bezighielden, zich vaker ook op de Nederlandse debatten richten. Maar hun onderzoek en bevindingen klinken niet door in de media: zegen of zorg?

Zo'n 120-tal bezoekers op de eerste dag luisterden naar Johannes Fabian die betoogde dat wij antropologen wel degelijk over autoriteit beschikken (onze discipline en onderzoeksmethoden worden door allerlei andere disciplines gretig in bruikleen genomen) en die meer zullen moeten gaan aanwenden. Ook op de tweede dag was er aandacht van zowel wetenschappers als niet-antropologisch gebonden academici (NAGA's) voor de toekomst van de antropologie. Uit de plenaire afsluiting bleek dat het **hoog tijd** is iets met onze autoriteit te gaan doen: de VSNU heeft bij de opstelling van een algemene gedragscode voor wetenschappers, geen enkele antropoloog geraadpleegd. Als de gedragscode aangenomen wordt zoals hij nu opgesteld is, dan wordt antropologisch onderzoek doen in de toekomst zo goed als onmogelijk. Gelukkig zijn Peter Pels (Antropologie, Universiteit Leiden), Oskar Saleminck (Antropologie, Vrije Universiteit Amsterdam) en Lenie Brouwer (Antropologie, Vrije Universiteit Amsterdam) niet van plan dit zomaar te laten gebeuren en werken zij aan een reactie, waarvan u in de nabije toekomst nog meer te horen zult krijgen.

Lotte Pelckmans

APAD Conference 2007

13-15 December 2007

Development, Liberalism and Modernity. Trajectories for an Anthropology of Social Change

International conference of the Euro-African Association for the Anthropology of Social Change and Development (APAD)

The choice of title shows how the distinctions between the notions of development, liberalism and modernity are increasingly blurred. The socio-political conditions of development aid receivers (target groups), the disengagement of the State and transformations related to modernity demand new reflections on the approaches developed within the APAD network, as well as in the anthropology of anglophone countries. This conference can be structured around various central themes: Anthropology of Interventions for Development, Methodologies of Anthropology of Development and Social Change, Anthropology of the State and Public Space, Development and the Invention of Traditions, Interrupted Changes and Delayed, Emergence of Transnational and Translocal Networks and Players.

Venues: Royal Museum for Central Africa in Tervuren and the Catholic University of Leuven in Louvan-la-Neuve, Belgium

The submission of abstracts is closed, but registering is still possible (€ 50 APAD members, € 100 non-members).

The programme and list of workshops are available on: www.association-apad.org

E-mail: apad@ascleiden.nl

Webdossier

Amadou Hampate Ba

The Library, Documentation and Information Department of the African Studies Centre Leiden has compiled a web dossier to coincide with the workshop "Reconsidering the oeuvre of Amadou Hampâté Bâ" which was held at the African Studies Centre on 17-18 September 2007. The workshop brought together scholars from Africa, Europe and North America who have been working on the oeuvre of Hampâté Bâ.

The web dossier begins with a brief introduction outlining the issues which were discussed during the workshop. This is followed by a selection of titles by and on Amadou Hampâté Bâ from the ASC library collection. Each title links directly to the corresponding record in the library's online catalogue, which provides further details, as well as abstracts of articles and edited works. The dossier concludes with a selection of web resources.

The dossier can be found at our website at <http://www.ascleiden.nl/Library/Webdossiers/AmadouHampateBa.aspx>

Op het web

Ghana Studies Council:

<http://people.tamu.edu/~yarak/gsc.html>

De Ghana Studies Council (GSC) is een vereniging van academici in Afrika, de Verenigde Staten, Europa en Azië, van wie de onderzoeksinteresse zich richt op Ghana. De vereniging is verbonden aan de African Studies Association (ASA) in de VS. GSC publiceert regelmatig nieuwsbrieven met daarnaast een jaarlijks academisch tijdschrift, 'Ghana Studies'.

Anansimasters

<http://www.anansimasters.net/>

Online videodatabase met vertelde volksverhalen wereldwijd over de spin Anansi.

NYRA: a new network for Africanists in Europe and Africa

A new network of young researchers working in Africa, NYRA has been created to facilitate exchanges between African and European, anglophone and francophone PhD students. Bringing together young researchers from different countries and research institutions: Benin, Burkina Faso, the Czech Republic, Denmark, France, Niger, Senegal and Sweden, NYRA is based on two projects which we hope can provide valuable tools for researchers and PhD students. The first is the construction of a resource base on the website, containing resumes of recent publications, announcements of events organized in different countries (seminars, conferences and workshops), employment and scholarship opportunities as well as links to research centers and internet sources on Africa. The second is the association of students and PhD candidates with similar research interests in tandems. The projects are still under construction and the participation of each and everyone is welcome!

For more information visit our website

on <<http://www.nyranet.com/>> www.nyranet.com.

We would also be happy to receive announcements and information to enrich and update this common resource. In order to do so, you can post them on the forum of the website

<<http://www.nyranet.com/phpbb2/>>

<http://www.nyranet.com/phpbb2/> or send the

information to <<mailto:info@nyranet.com>>

info@nyranet.com.

For NYRA,

Gabriella Korling (PhD candidate, the Department of Cultural Anthropology and Ethnology, Uppsala University, Sweden), Omar Hamani (PhD candidate, EHESS Marseille, France and LASDEL, Niger), Elise Guillermet (PhD candidate, the Departement of Anthropology, Université Lyon II, France).

Aluka

Aluka is a not-for-profit organization working to build a digital library of scholarly resources from and about Africa. The name 'Aluka' is derived from a Zulu word meaning 'to weave', reflecting Aluka's mission to connect resources and scholars from around the world.

The Aluka website includes a wide variety of high-quality scholarly materials contributed by Aluka's partners (libraries, archives, museums, herbaria, universities and other research institutions around the world), ranging from archival documents, periodicals, books, reports, manuscripts, and reference works, to three-dimensional models, maps, oral histories, plant specimens, photographs, and slides. By aggregating these materials online, the Aluka collections link materials that are widely dispersed and difficult to access, opening up new opportunities for research, teaching, and broader public discussion.

Three content areas are currently under development. New materials are added to these content areas on an ongoing basis:

African Cultural Heritage Sites and Landscapes:

photographs, three-dimensional models, GIS data, and rock art images linked to contextual materials such as excavation reports, manuscripts, travelogues, maps, site plans, and scholarly research.

African Plants: Type specimens of African plants linked to a wide range of related images and data, including photographs, drawings, botanical art, field notes, published flora, and other reference works covering botany, ethobotany, and traditional uses of plants.

Struggles for Freedom in Southern Africa:

documentation of the liberation struggles in southern Africa, initially focussing on Angola, Botswana, Mozambique, Namibia, South African, and Zimbabwe, including archival materials, periodicals, oral histories, books, posters, and photographs that explore this critical historical moment from local, regional, and global perspectives.

In Africa, Aluka will be made available at no charge to appropriate educational and cultural institutions. Outside of Africa, institutions will be asked to contribute an affordable fee, scaled to the size of the organization.

www.aluka.org

Promoties

Promotie Vrije Universiteit 6 november 2007 aan de Faculteit der Letteren
Claertje Frieke-Kappers

*The Creative Use of Genre Features;
Continuity and Change in Patterns of Language
Use In Budu, a Bantu Language of Congo
(Kinshasa)*

Korte toelichting promotieonderzoek:

Resultaten

Taal verandert voortdurend in Congo, waar meer dan 4 landstalen bestaan naast het officiële Franse onderwijs. Ik heb taalverandering in het Boedoe bestudeerd: een minderheidstaal (220.000 Bantoesprekers) uit het dichtbevolkte noordoosten.

Verhullend taalgebruik blijkt belangrijk bij taalvernieuwing, zoals in reclame. De waarschuwing bij Nederlandse financiële reclames wordt bijvoorbeeld in snel tempo en op een lollige toon gebracht. Creatief gebruik van cabareteske kenmerken verhuult de opdringerigheid van financiële reclames.

Zulke verhullingen maken ook westerse Boedoe-genres uit het onderwijs beter te pruimen. Twee Boedoe-sprekers leggen uit wat ze in de Franstalige training hebben geleerd, niet als belerende dokter maar als solidaire dorpsgenoot. Dat blijkt uit hun creatieve tekstgebruik, dat ik bespreek in mijn onderzoek.

Methode

Net als bij Biber (1995) geven computertellingen inzicht in de strekking. Vormen die clusteren per tekstsoort, komen relatief vaak in dat genre voor. Soms clusteren dezelfde vormen in andere genres door er juist weinig in voor te komen. Zulke clusters met een complementaire distributie duiden de communicatieve strekking van een tekst aan.

Prototypes worden door slechts enkele kenmerken al herkend. Half achter een gevel is een fiets nog steeds als fiets herkenbaar. Net als bij prototypes, waarbij een gedeeltelijke weergave tot herkenning leidt, worden clusters soms onvolledig aangeduid. Zulk creatief taalgebruik maakt medische informatie minder vreemd. Verhulde solidariteit is in "dokterspraak" net zo herkenbaar voor de sprekers als de fiets in het voorbeeld. En net als bij reclame leiden de vreemde trekjes van het genre tot creatief gebruik van genrekenmerken, zodat de communicatie natuurlijk verloopt.

Maatschappelijk belang

Het omschrijven van natuurlijk taalgebruik helpt bij effectieve communicatie in bijvoorbeeld de gezondheidsvoorlichting, goede vertalingen en interactieve computerprogramma's.

Iedereen die in het bezit wil komen van mijn dissertatie kan mij mailen: claertje@gmail.com. De (kost)prijs is € 20. Het boek is wel dik (450 p.) maar 60 pagina's daarvan bevatten alleen Boedoe tekstfragmenten.

Publicaties

Paul Gerdes. "Afrikaanse Zandtekeningen uit Angola: Levende Wiskunde". S.l. : lulu.com, 2007.

Uit het voorwoord:

"Hoe tekenen we een antilope waar een wiskundig patroon in zit? Hoe vindt de ooevaar zijn weg door het moeras en waar zit het ritme in de tekening van de leeuwin? Paulus Gerdes toont het ons. En hij heeft het op zijn beurt geleerd van de Tsjokwe bevolking in Angola. Zij houden ervan verhalen te vertellen en deze uit te tekenen met sporen in het zand.

In dit verrassend boekje 'levende wiskunde' worden kinderen en jongeren ingeleid in de rijke zandtekeningentraditie van de Tsjokwe bevolking in Angola.

Via verhalen komen zandtekeningen tot leven en worden kinderen gestimuleerd allerlei figuren te analyseren en na te tekenen waarbij ze een rijkdom aan meetkundige ervaringen opdoen. ...

Paulus Gerdes biedt deze zandtekeningen aan niet alleen als rijke schemata voor het verkennen van meetkundige inhoud maar koppelt er ook procedures aan vast voor een originele exploratie van de getallenwereld. Daarbij worden jongeren voortdurend geactiveerd en gestimuleerd om vanuit 'ritmes' en 'regelmaat' hypothesen te formuleren en wetmatigheden te vertalen in wiskundige formules...."

Greet Van Keymeulen,
Arteveldehogeschool, Gent

De Nederlandstalige uitgave van dit bekroond kinderboek is verkrijgbaar (gedrukt of download) van www.lulu.com (zoek 'paulus gerdes') of rechtstreeks vanaf de webpagina <http://stores.lulu.com/pgerdes> (Voor kinderen vanaf 8 jaar; 72 blz.).

Paulus Gerdes
Hoogleraar wiskunde
Onderzoekscentrum voor Wiskunde, Cultuur & Onderwijs
C.P. 915
Maputo, Mozambique
pgerdes@virconn.com

Frans Wijzen. *Seeds of conflict in a haven of peace. From religious studies to interreligious studies in Africa*. Amsterdam [etc.] : Rodopi, 2007. ISBN 978-90-420-2188-4.

Op 7 augustus 1998 werden de Amerikaanse ambassades in Nairobi en Dar es Salaam gebombardeerd door extremistische moslims. Deze bombardementen deden het beeld van Afrika als het continent waar moslims en christen vreedzaam met elkaar samenleven wankelen. Sindsdien staat interreligieuze dialoog hoop op de agenda van religieuze en interreligieuze organisaties in Afrika, maar niet van universiteiten en andere instellingen voor hoger onderwijs. In dit boek wordt onderzocht waarom dit zo is. Hoe wordt in Afrika omgegaan met interreligieuze betrekkingen, en hoe komen interreligieuze betrekkingen aan de orde in het onderwijs van faculteiten voor theologie en religiewetenschappen? Dit boek is gebaseerd op veldwerk in Nairobi tussen 2001 en 2005. Het laat zien waarom het Afrikaanse model van het vreedzaam met elkaar samenleven van religies Afrika niet kan helpen in de 21^e eeuw. En het pleit voor een verandering in de opleiding van de toekomstige religieuze leiders van Afrika: een verbreding van religiestudies naar interreligieuze studies.

Recensie proefschrift "The ABC of unsafe sex"

The ABC of unsafe sex- Gendered sexualities of young people in Dakar (Senegal)

Anouka van Eerdewijk

Proefschrift Radboud Universiteit Nijmegen, 2007.

Recensie door Marijke Steegstra

In verscheidene Afrikaanse landen wordt de campagne tegen HIV/AIDS op niet mis te verstane wijze aan de man gebracht. Stickers op auto's in Ghana bijvoorbeeld verkondigen 'If it is not on, it is not in', en op grote borden langs de wegen zijn teksten als 'Aids is a killer disease' te lezen. Er wordt met name nadruk gelegd op de ongewenstheid van seks voor het huwelijk en op condoomgebruik. De ogenschijnlijk simpele boodschap van het *safe sex* ABC:

A(bstinence), B(e faithful) and C(ondom use), heeft dan ook in grote delen van Afrika weerklank gevonden. Kennis over anticonceptie en HIV/AIDS is evenwel niet altijd diepgaand en niet zonder misvattingen, én, zo blijkt uit verschillende onderzoeken, voorbehoedsmiddelen worden ondanks voorlichting en beschikbaarheid dikwijls niet gebruikt. In het proefschrift *The ABC of unsafe sex- Gendered sexualities of young people in Dakar (Senegal)*, dat Anouka van Eerdewijk in maart dit jaar in Nijmegen verdedigde, vraagt zij zich dan ook af hoe de onbeschermd seks, waaraan ook de jonge, ongetrouwde mensen in Dakar die centraal staan in haar onderzoek zich 'schuldig' maken, begrepen kan worden.

Hoewel Van Eerdewijk zich in haar onderzoek niet louter op seks in relatie tot HIV/AIDS richtte, en Senegal een land is met een relatief (zeer) laag besmettingspercentage (0,7% in 2005), kan een onderzoek naar seks en seksualiteit dezer dagen nauwelijks om het AIDS debat heen. Van Eerdewijk maakt van de nood een deugd door een kritisch *gender* perspectief jegens onderzoek en beleid ten aanzien van AIDS, reproductieve gezondheid en *safe sex* in te nemen. Ze beoogt te laten zien dat zowel meiden als jongens 'goede' redenen hebben om onveilig te vrijen, door inzicht te geven in hoe *safe sex* praktijken zijn ingebed in culturele processen van betekenisgeving en interpretatie. Van Eerdewijk onderzocht daartoe de rol die ideeën en praktijken rondom intieme relaties, liefde, seks, geld, maagdelijkheid, vrouwelijkheid en mannelijkheid spelen in het al dan niet veilig vrijen.

Van Eerdewijk gaat in tegen de dominante benadering van onderzoek naar AIDS in Afrika die beheerst wordt door een medische benadering en etnocentrische ideeën over een specifieke Afrikaanse seksualiteit. Met name de *African permissive sexuality*

thesis van Caldwell en Caldwell (1989) die stelt dat die zogenaamde specifieke Afrikaanse seksualiteit zich karakteriseert door een hoge mate van losbandigheid en promiscuïteit, is invloedrijk en tegelijk veel bekritiseerd. Onder invloed van de Caldwell these wordt 'cultuur' in veel beleid en onderzoek naar AIDS in Afrika benaderd als problematisch met betrekking tot AIDS preventie en ligt de nadruk op gedragsverandering. Zonder aandacht te hebben voor de lokale betekenis en context worden culturele praktijken zoals polygamie, 'droge' seks en het geloof in hekserij vervolgens als oorzaak aangewezen voor de verspreiding van AIDS en wordt mensen verteld dat ze met deze praktijken moeten stoppen. Een dergelijke benadering is in Europa ondenkbaar. Daar probeert men riskant gedrag in relatie met HIV/AIDS zoals het gebruiken van drugs niet als zodanig uit te bannen, maar veiliger te maken. Niet de culturele praktijken zelf, zo betoogt van Eerdewijk, veroorzaken HIV infectie, maar de onveilige manier waarop ze worden uitgevoerd. Van Eerdewijk poogt 'cultuur' in de analyse van (on)veilige seks te betrekken zonder te generaliseren of het beschuldigende vingertje op te steken. Zij wil daarmee aansluiten bij recente antropologische benaderingen van AIDS en seksualiteit waarin de aandacht voor de context en culturele betekenissen van seksueel gedrag centraal staan.

Van Eerdewijks onderzoek is gebaseerd op participerende observatie, secundaire statistische data en, met name, (groeps)interviews met jongeren, jongens en meiden, uit Dakar tussen de 16 en 23 jaar oud. In een drietal hoofdstukken schetst zij hun leefwerelden en intieme levens, waarbij één hoofdstuk 'jongens' als uitgangspunt neemt, en een ander hoofdstuk 'meisjes', of 'meiden' zoals Van Eerdewijk ze in het Nederlands consequent noemt. Op deze manier geeft zij jongeren zelf een

stem. Daarnaast laat zij zien dat de mannelijke constructie van seksualiteit de norm bepaalt en dat vrouwelijke seksualiteit vorm krijgt in relatie tot de mannelijke, echter niet zonder de mannelijke norm kritisch te benaderen en zich af te vragen in hoeverre meiden *agency* en macht hebben in hun intieme relaties. Het centrale hoofdstuk focust op *safe sex* praktijken en hoe deze zijn ingebed in de manier waarop de *gendered sexuality* van jongens en meiden geconstrueerd is. Dus hoe heeft bijvoorbeeld de maagdelijkheidsnorm voor meiden invloed op het vermogen van meiden om het 'ABC' van veilige seks te praktiseren?

Van Eerdewijk concludeert dat, zoals zo vaak, de praktijk anders is dan wat sociaal gewenste antwoorden zouden doen vermoeden: seks wordt

Recensie proefschrift

dikwijls onveilig bedreven. Een verklaring hiervoor is dat aan de kernconcepten van de ABC strategie verschillende betekenissen worden toegeschreven. De termen 'onthouding' en 'trouw zijn' bijvoorbeeld, zijn niet eenduidig. 'Onthouding' kan voor de jongeren het zich onthouden van vaginale penetratie betekenen, maar houdt de mogelijkheid open voor het praktiseren van alternatieve vormen van seks, zoals orale of anale seks, die echter niet zonder medisch risico zijn. Het probleem met condoom gebruik is dat er negatieve culturele betekenissen worden toegekend aan bijvoorbeeld het met voorbedachten rade bij zich hebben van condooms. Ervaringen met en visies van ongetrouwde meiden en jongens op intieme relaties, liefde en seks maken verder duidelijk dat praktijken van (on)veilig vrijen geen rationele beslissingen zijn., maar tot stand komen in de specifieke en contextueel gebonden constructies van en onderhandelingen over betekenissen van seksualiteit en *gender*. Om het waarom van onveilige seks te kunnen begrijpen moet men dus voorbij een puur medisch of gedragswetenschappelijk verhaal. Kennis van reproductieve gezondheid en AIDS en toegang tot condooms alleen zijn niet voldoende. Deze conclusie is niet geheel nieuw, zoals Van Eerdewijk zelf ook stelt, maar gezien de hegemonie van het huidige AIDS discours, blijft die boodschap relevant.

De kwalitatieve benadering en de gedegen analyse van *gender* en seksualiteit in het begrijpen van *safe sex* praktijken in Afrika, in dit geval in Senegal, maken deze studie tot een welkome bijdrage aan een debat dat nog altijd gedomineerd wordt door kwantitatief medisch en gedragswetenschappelijk onderzoek. Wat ik, ondanks het pleidooi voor het centraal stellen van 'cultuur' en betekenisgeving echter mis, is oog voor de bredere Senegalese context of zelfs die van Dakar, waarbinnen de levens van de ongetrouwde jongeren uit de studie begrepen moeten worden. Met andere woorden, ik mis de etnografische context die nodig is om bepaalde zaken te duiden. Ik vroeg me bijvoorbeeld af of etniciteit en de relatie met ouders of *elders* een rol spelen in de keuze van partners en zo ja, welke? De eventuele invloed van de Islam is afwezig in het boek. Ook bleef de onderzoekster moeite houden met het begrijpen van de relatie tussen liefde, geld en seks. Deze relatie had mijns inziens wellicht verhelderd kunnen worden door de bredere betekenis van reciprociteit in de Senegalese samenleving te bestuderen, alsmede de ervaringen van jongeren in de context van onder andere opvoeding en huwelijkspraktijken te plaatsen.

Association for Africanist Anthropology

Dear Colleague,

I am writing to encourage you to join or renew your membership in (as the case may be) the Association for Africanist Anthropology (AfAA), a section of the American Anthropological Association. I am a Board Member of the Association and wanted to let you know about some of the new developments in the Association:

- The Association has recently launched a new annual book award (*Elliott Skinner Book Award*). Please ask your publisher to submit your recent books (published no earlier than 2006) for the first annual award.
- The Association has also launched generous graduate student and undergraduate paper awards. Please encourage your students to send their papers for consideration.
- You can now consult the new AfAA website for further information and updates (<http://www.ibiblio.org/afaa/>).

Please join us at the AfAA Reception at the American Anthropological Association annual meeting on Thursday, November 29 at 6:15 p.m. in the Hoover Room of the Marriott Wardman Park Hotel in Washington, DC.

On the website of the NVAS you can find a letter from Bennetta Jules-Rosette, the AfAA president, and the announcement for this year's annual lecture ("Remembering Elliott P. Skinner").

Please let me know if you have any questions.

Sincerely,
Benjamin Soares
Afrika-Studiecentrum/African Studies Centre
P.O. Box 9555
2300 RB Leiden
The Netherlands
telephone: +31 (0)71 527 3365
fax: +31 (0)71 527 3344

Prikbord

ASC-seminar "State and community responses to social suffering in post-colonial Africa"

Prof. Dr. Arthur Kleinman en Victor Igreja*
22 november, 14.30 uur, zaal 1.A20
ASC Leiden, Pieter de la Courtgebouw

In the social and health policies of many post-colonial African states, the field of mental health remains a non-priority area. Despite calls from the World Health Organization, national mental health specialists and NGOs working on the field for more political attention and investment in the field, the changes are not advancing as expected. The non-prioritization of mental health issues is partly based on lack of human and financial resources but also based on an underlying but unsaid belief of many policy makers, which suggests that in cases of mental health problems, African populations prefer to consult traditional healers, Christian religious healers and marabouts. Therefore, policy makers argue that there is no need for major governmental investments in this area. Although it is a fact that parallel systems of health care provision do exist, these health care providers are not always successful in helping their patients dealing with a variety of complex mental health problems. Needless to repeat that investments in the field of mental health are required along side the development of community programs to reach out patients in great need. In addition, according to the specificities of local contexts, systemic approaches are necessary for incrementing the connectivity between formal and parallel systems of health care. In this seminar, I will give particular focus to the work of various types of healers to demonstrate their strengths and weaknesses in responding to social suffering of their patients and I will suggest some possibilities of systematic connectivity between the various agents in the field of mental health.

* Fellow at the Netherlands Institute for Advanced Study in the Humanities and Social Sciences, Wassenaar.

Mena Lafkioui. *Atlas linguistique des varietes berberes du Rif.* Keulen : Rüdiger, Köppe Verlag, 2007, 291 p. ISBN 978-3-89645-395-2. Serie: Berber studies, vol. 16, 2007.

Op 25 september jl. is de publicatie van de taalAtlas van het Rifijns Berber, "Atlas linguistique des varietes berberes du Rif" gepresenteerd in de Leidse Letterenfakulteit. Deze taalAtlas is het resultaat van een onderzoek naar taalvariatie in het Rifgebergte in Noord-Marokko uitgevoerd door Mena Lafkioui. Ze deed onderzoek in 452 dorpen, onder 36 stammen. De atlas brengt zowel de klankverschillen en klankverschuivingen in kaart als de variaties in de woordvormen, de syntaxis en het lexicon.

Bron: Nieuwsbrief 18 september 2007 Universiteit Leiden.

ASC-publicaties

Africa Yearbook 3, Politics, Economy and Society South of the Sahara 2006
Edited by Andreas Mehler, Henning Melber and Klaas van Walraven

Mirjam Kabki. *Transnationalism, local development and social security. The functioning of support networks in rural Ghana*
Leiden: African Studies Centre, African Studies Collection no. 6, 2007.

Lothar Smith. *Tied to migrants. Transnational influences on the economy of Accra, Ghana*
Leiden: African Studies Centre, African Studies Collection no. 5, 2007.

Adalbertus Kamanzi. *"Our Way". Responding to the Dutch aid in the District Rural Development Programme of Bukoba, Tanzania*
Leiden: African Studies Centre, African Studies Collection no. 4, 2007.

Janske van Eijck. *Transition towards *Jatropha* biofuels in Tanzania? An analysis with Strategic Niche Management*
Leiden: African Studies Centre, African Studies Collection no. 3, 2007.

Film 'Black Gold'

MOVIES THAT MATTER IN NOVEMBER – BLACK GOLD VAN MARC & NICK FRANCIS

Iedere maand presenteren zeven filmtheaters in samenwerking met Movies that Matter een filmvertoning, met aansluitend een debat over mensenrechten. Deze, nog, niet in de Nederlandse bioscopen uitgebrachte films geven een gezicht aan mensenrechten en situaties waarin menselijke waardigheid in het geding is. Na de film kan het publiek in gesprek gaan met gasten als filmmakers, mensenrechtenactivisten, experts en politici. Van 28 oktober tot 21 november wordt de op diverse internationale filmfestivals bekroonde documentaire *Black Gold* vertoond.

Black Gold toont op onthullende wijze dat we door slechts één kopje koffie verbonden zijn met het lot van miljoenen mensen die vechten voor hun bestaan. Terwijl koffie inmiddels de meest waardevolle handelswaar is na olie, krijgen koffieboeren nog steeds zo weinig betaald dat ze gedwongen worden om hun plantages te verlaten. Nergens is deze paradox duidelijker dan in Ethiopië, het land van oorsprong van koffie. Vertegenwoordiger Tadesse Meskela reist de wereld af op zoek naar kopers die een eerlijke prijs willen betalen. Kijk voor meer informatie over de film ook op www.blackgoldmovie.com.

Achtergrond

Dagelijks worden wereldwijd meer dan twee miljard koppen koffie gedronken. Toch lijken maar weinig koffiedrinkers zich bewust te zijn van de herkomst van 'het zwarte goud'. De koffie industrie, goed voor een omzet van bijna 60 miljard euro per jaar, wordt volledig gedomineerd door multinationals, terwijl de koffieboeren in derdewereldlanden er nauwelijks een cent aan verdienen. Zie ook: www.cinemadelicatessen.nl.

De handel in koffie behelst bijna de helft van het totaal aan netto exporten van tropische landen en is representatief voor de economische en landbouwkundige problemen waar ontwikkelingslanden vandaag

de dag mee worstelen. In 2001 was de koffieprijs gedaald tot het diepste punt ooit, in totaal minder dan één derde van het prijsniveau in 1960. Deze prijsdaling heeft zijn weerslag gehad op meer dan 25 miljoen huishoudens in koffie-producerende landen, en ondermijnt de economische duurzaamheid van landen in Latijns Amerika, Azië en Afrika. Zie ook:

www.blackgoldmovie.com

De wereldkoffiemarkt wordt gedomineerd door vier multinationale ondernemingen, waaronder Nestlé en Sara Lee. Op de vrije markt hadden deze en andere multinationals lange tijd de koffieprijs onder hun controle. In de huidige situatie wordt de koffieprijs vastgesteld op de goederenmarkt. De meeste koffie wordt door speculanten in New York City verhandeld, die tot tien keer de hoeveelheid koffie verhandelen die jaarlijks wordt geproduceerd. Zie ook:

www.blackgoldmovie.com

De koffieprijsen op de wereldmarkt zijn de laatste maanden flink gestegen. Hoewel dit natuurlijk een welkome ontwikkeling is voor de koffieboeren, betekent dit niet meer zekerheid voor de toekomst. De prijsstijgingen zijn een gevolg van lage oogstverwachtingen in Brazilië in het komend seizoen. Speculanten zien brood in deze situatie, aangezien koffie na olie de omvangrijkste goederenmarkt is. Deze speculatie versterkt de prijsverhogingen en leidt tot forse prijschommelingen. Ze zorgt bovendien voor veel onzekerheid, omdat de prijzen ook weer gemakkelijk snel kunnen inzakken. Zie ook:

www.maxhavelaar.com/nl/nieuws

Verdieping

Per filmtheater nemen uiteenlopende gasten deel aan het verdiepingsprogramma. Kijk voor meer informatie hierover binnenkort op de websites van de theaters en op www.moviesthatmatter.nl

Data, locaties en reserveringsmogelijkheden

Arnhem – Focus – zondag 18 november – 15.00 uur – reserveren: 026 4424283

Toegang €7/ €6 / €5 i.s.m. Amnesty Arnhem

www.focusarnhem.nl

Groningen – Vera Zienema - dinsdag 20 november -

21.00 uur - reserveren: zienema@vera-groningen.nl

Toegang € 4,- (plus € 1,- maandkaart). Verdieping

i.s.m. Amnesty Studentengroep Groningen

www.vera-groningen.nl en

www.amnestygroningen.nl/studentengroep

Kijk voor andere Movies that Matter activiteiten op

www.moviesthatmatter.nl

Promovendi

Promovendi mei – december 2007

6 november promotie **Claertje Frieke-Kappers**, "The Creative Use of Genre Features; Continuity and Change in Patterns of Language Use In Budu, a Bantu Language of Congo (Kinshasa)", Vrije Universiteit, Amsterdam.

14 november promotie **Alfreda Kajira Ibui**, "Indigenous knowledge, belief and practice of wild plants among the Meru of Kenya: past and present human plant relations in Eastern-Africa" (promotores L.J. Slikkeveer en R.E. Lakeley), Universiteit Leiden.

30 november promotie **Hebe Verrest**, "Home-based economic activities and Caribbean urban livelihoods: vulnerability, ambition and impact in Paramaribo and port of Spain" (Promotores Isa Baud en Rhoda Reddock, co-promotores Johan Post en Ad de Bruijne) aan de Universiteit van Amsterdam.

5 december promotie **Adalbertus Kamanzi**, "Our way: Responding to the Dutch aid in the District Rural Development Program of Bukoba, Tanzania" (Promotores Leo de Haan en Deirdre Carabine, co-promotor Frans Schuurman) aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

7 december promotie **Lothar Smith**, "Tied to my migrants: transnational influences on the economy of Accra, Ghana" (Promotores Ton Dietz en Jan Willem Gunning, co-promotores Valentina Mazzucato en Rijk van Dijk) aan de Universiteit van Amsterdam.

10 december promotie **Mirjam Kabki**, "Transnationalism, local development and social security: The functioning of support networks in rural Ghana" (Promotores Jan Willem Gunning en Ton Dietz, co-promotor Valentina Mazzucato) aan de Vrije Universiteit, Amsterdam.

13 december promotie **Froukje Krijtenburg**, "Cultural ideologies of peace and conflict: a socio-cognitive study of Giriama discourse (Kenya)" (Promotores Jan Abbink en Dr. Felix Ameka, Universiteit Leiden) aan de Vrije Universiteit, Amsterdam.

18 januari promotie **Julie Ndaya**, "' Prendre le bic': Le combat spirituel congolais et les transformations sociales" (Promotores Wim van Binsbergen en Wouter van Beek) aan de Erasmus Universiteit, Rotterdam.

Oproep eindredacteur

De redactie van de NVAS-Nieuwsbrief zoekt met ingang van 1 maart 2007 een eindredacteur.

Taken:

- 3x per jaar bijwonen van de redactievergadering;
- corrigeren van de aangeleverde stukken;
- plaatsen van de aangeleverde stukken in het format van de Nieuwsbrief;
- hoeft geen rubrieken op zich te nemen;
- waakt over de verschijningsdatum van de Nieuwsbrief.

Kennis van het Nederlands en wetenschappelijke affiniteit met Afrika is een vereiste.

De NVAS biedt:

- jaarlijkse sociale redactieleden activiteit
- boeiende contacten met binnen Afrika Studies op een internationaal niveau
- volledige updates van het reilen en zeilen van Afrika Studies binnen Nederland
- gratis lidmaatschap

Voor meer informatie over de vacature neem contact op met: Machteld Oosterkamp, e-mail: moosterkamp@ascleiden.nl

Prikbord/Afrika agenda

Exhibitions

'King of Drinks' – An exhibition on Jenever from Schiedam in Ghana

The exhibition will also include the accompanying book by Dmitri van den Bersselaar

Date: 13-10-2007 to 09-12-2007

Place: Jenever Museum Schiedam

Source: <http://www.museum.nl>

Afrika ! Afrika !

Date : 03 October 2007 to 02 January 2008

Place: Amsterdam, Parkeerterrein P2 near the Amsterdam Arena

Cinema & Justice - film, debate, photos and theatre

Date: 04.11.07 to 28.11.07

Place: Filmhuis Den Haag, Centrale Bibliotheek

Ubangi, kunst en culturen uit het hart van Afrika

Date: 14 oktober 2007 t/m 31 maart 2008

Place: Afrika Museum in Berg en Dal

Voor meer informatie en/of fotomateriaal kunt u contact opnemen met Maud Relouw, afdeling Communicatie, tel. 024 – 6847276, e-mail:

m.relouw@afrikamuseum.nl

Conferenties

African perspectives – Perspectives africaines

6-8 december 2007, Faculty of Architecture / TU Delft in collaboration with ArchiAfrika Foundation

The theme for this event is sustainable development, which a special focus on Africa. The "African perspectives" is a marketplace where architects, urban planners and other professionals, academics, students and other interested people from all over the world can meet each other at workshops, debates, exhibitions and film. A number of specific processes can be identified in Africa, and will be considered from the following perspectives: urban development, the built cultural heritage, constructional engineering, the African Diaspora, and African architecture. See: www.africanperspectives.nl

Leadership and management studies in Sub-Saharan Africa 2008 Conference

7-9 July 2008, GIMPA Conference Centre, Accra, Ghana.

LMSSA2008 will provide an opportunity to hear and present academic work that can build and inform good management practice in Sub Sahara Africa. Emphasis

will be upon indigenous African approaches, dissemination of best practice information, discussions of the values and pitfalls of emulation of Western practice. The conference will offer paper presentations, round table discussions on management education and training, focusing on some of the issues of cultural differences and indigenous African resources. Key-note speakers from industry and academia will showcase current problems, successes, and research as a stimulus to further research. The conference will also focus on developing less experienced academics in groups and networks and research practice and publication.

Due date, completed papers 14 January 2008.

See:

<http://www.crossculturalcentre.homestead.com/LMSS2008.html>

Filmfestival

Internationale documentaire festival IDFA

22 november t/m 2 december 2007

Amsterdam

Tijdens het festival presenteert Movies that matter een programma van tien onthullende en actuele mensenrechtenfilms waaronder de volgende documentaires over Afrika.

Fighting the Silence – Femke & Ilse van Velzen, Nederland 2007.

Over activisten die in Congo het taboe verkrachting bespreekbaar proberen te maken.

Darfur Now – Ted Braun, Verenigde Staten 2007.

Darfur now is een pamflet, dat een positieve boodschap lanceert en de westerse burger oproept tot actie. Een zestal betrokkenen wordt enige tijd gevolgd bij allerlei activiteiten.

The Dictator Hunter – Klaartje Quirijns, Nederland 2007.

Zelf een goedbetaalde baan bij de VN wijst advocaat Reed Brody van de Human Rights Watch af om zijn jacht voort te zetten op oud-president Hissene Habre van Tsjaad, onder wiens regime van 1984 tot 1990 duizenden burgers werden opgepakt, gemarteld en gedood. Deze film geeft niet alleen inzicht in de situatie (en de rol van Amerika) destijds, maar vooral in de werkwijze van deze advocaat.

Kaarten verkrijgbaar via www.idfa.nl en vanaf 16 november telefonisch via 020-4272778.

Op de wissel

Functiewijzigingen

Prof. Dr. **Mirjam de Bruijn** is per 15 juni 2007 benoemd tot hoogleraar in de geschiedenis en antropologie van Centraal- en West- Afrika, Universiteit Leiden.

Prof. **Wouter van Beek** hield op 28 september jl. zijn oratie "De rite is rond: betekenis en boodschap van het ongewone" in het kader van zijn benoeming tot hoogleraar Antropologie van de Religie aan de Universiteit van Tilburg.

Dr. **M.Th. Frederiks** is per 1 juli 2007 benoemd tot bijzonder hoogleraar Missiologie. De leerstoel, welke sedert 1986 aan de Universiteit Utrecht is gevestigd, gaat uit van de stichting de Zending der Protestantse Kerk in Nederland. Dr. Frederiks volgt leerstoelhouder prof. J.A.B. Jongeneel op, die als eerste bijzonder hoogleraar Missiologie in 2003 afscheid nam. In de tussenliggende periode was deze leerstoel vacant. Mevrouw Frederiks blijft naast haar hoogleraarschap voltijds verbonden aan het IIMO, waarvan zij momenteel directeur is.

Prof. **Han van Dijk** is per 1 september 2007 benoemd tot wetenschappelijk directeur van CERES (Research School for Resource Studies for Development) in Utrecht. Hij volgt Prof. A.J. Dietz op.

Colofon

De NVAS Nieuwsbrief wordt uitgegeven door de Nederlandse Vereniging voor Afrika Studies.

Heeft u een bijdrage voor de nieuwsbrief? Mail of stuur uw kopij naar: moosterkamp@ascleiden.nl of onderstaand redactie-adres:

Secretariaat NVAS
p/a Afrika-Studiecentrum
Postbus 9555
2300 RB Leiden
fax: 071- 527.33.44
website: <http://www.afrikastudies.nl>

N.B. De redactie besluit of een stuk uiteindelijk geplaatst wordt en behoudt zich het recht voor om kopij in te korten en/of te bewerken.

Redactie:

Machteld Oosterkamp
Hilde Kroes
Marijke Steegstra
Margreet Wewerinke
Bruno Walter Cho Fon
Sahro M. Ahmed

Gastredacteuren:

Hugo Knoppert
Michel Doortmont
Lotte Pelckmans

Eindredactie:

Machteld Oosterkamp

Reproductie en verzending:

Met dank aan het secretariaat Afrika-Studiecentrum voor de geboden ondersteuning.

Contributie:

De contributie bedraagt € 11,50 per kalenderjaar, voor student-leden en 65-plussers € 4,50 per jaar. Dit bedrag kan worden overgemaakt naar rekening nr. 7819046 van de Postbank. Vermeld uw adresgegevens en geboortedatum.

Let op!

Voor toezending van de nieuwsbrief, e-mail enz. hebben wij uw adresgegevens nodig. Deze kunt u mailen naar: Marieke van Winden, Afrika-Studiecentrum (winden@ascleiden.nl)

De NVAS Nieuwsbrief verschijnt drie maal per kalenderjaar (februari, mei en november).■